

Regionfullmäktige**§43****Beslut om avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar**
RS211043**Beslut**

Regionfullmäktige beslutar att

- kostnad för handlingar som utlämnas i elektronisk form får tas ut av beställaren.
- avgiftens storlek är 50 kronor för 10 sidor och 2 kronor för varje sida därutöver. Med sida menas motsvarande A4-sida i pappersform.
- regionfullmäktiges beslut från 2012 med revidering 2019 ändras i enlighet med förslag i ovanstående punkt.

Ärendet

Det blir allt vanligare att den enskilde efterfrågar utlämnande av allmänna handlingar i form av elektroniska filer som bifogas ett e-postmeddelande. På samma sätt som för allmänna handlingar i pappersform har Region Hallands myndigheter rätt att ta ut en kostnad av den enskilde för utlämnandet.

Regionkontoret menar att det är rimligt att en avgift med belopp och reglering motsvarande lydelse i avgiftsförordningen (1992:191), 16:e paragrafen, även tas ut vid utlämnande av elektroniska handlingar.

Av avgiftsförordningen framgår att om det är förenligt med myndighetens uppgift, och om tjänsten är av tillfällig natur eller mindre omfattning, får myndigheten tillhandahålla automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift (4:e paragrafen). Av samma förordning, 5:e paragrafen, framgår att myndighet själv får besluta om storleken på avgiften upp till full kostnadstäckning.

Rättspraxis (t.ex. Högsta förvaltningsdomstolen, 2013, ref. 21) visar att en myndighet med stöd av 4:e paragrafen, avgiftsförordningen, har rätt att ta ut avgifter för utlämnande av elektroniska handlingar.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att

- kostnad för handlingar som utlämnas i elektronisk form får tas ut av beställaren.

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionfullmäktige

- avgiftens storlek är 50 kronor för 10 sidor och 2 kronor för varje sida därutöver. Med sida menas motsvarande A4-sida i pappersform.
- regionfullmäktiges beslut från 2012 med revidering 2019 ändras i enlighet med förslag i ovanstående punkt.

Beslutsunderlag

- §46 RS Beslut om avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar
- Beslutsförslag Beslut om avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar
- Avgiftsförordning 1991-191
- Dom Högsta förvaltningsdomstolen

Expedieras till

Driftnämnden Regionservice

Paragrafen är justerad

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionstyrelsen**§46****Beslut om avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar**
RS211043**Beslut**

Regionstyrelsen beslutar att föreslå regionfullmäktige besluta att

- kostnad för handlingar som utlämnas i elektronisk form får tas ut av beställaren
- avgiftens storlek är 50 kronor för 10 sidor och 2 kronor för varje sida därutöver. Med sida menas motsvarande A4-sida i pappersform
- regionfullmäktiges beslut från 2012 med revidering 2019 ändras i enlighet med förslag i ovanstående punkt

Ärendet

Det blir allt vanligare att den enskilde efterfrågar utlämnande av allmänna handlingar i form av elektroniska filer som bifogas ett e-postmeddelande. På samma sätt som för allmänna handlingar i pappersform har Region Hallands myndigheter rätt att ta ut en kostnad av den enskilde för utlämnandet.

Regionkontoret menar att det är rimligt att en avgift med belopp och reglering motsvarande lydelse i avgiftsförordningen (1992:191), 16:e paragrafen, även tas ut vid utlämnande av elektroniska handlingar.

Av avgiftsförordningen framgår att om det är förenligt med myndighetens uppgift, och om tjänsten är av tillfällig natur eller mindre omfattning, får myndigheten tillhandahålla automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift (4:e paragrafen). Av samma förordning, 5:e paragrafen, framgår att myndighet själv får besluta om storleken på avgiften upp till full kostnadstäckning.

Rättspraxis (t.ex. Högsta förvaltningsdomstolen, 2013, ref. 21) visar att en myndighet med stöd av 4:e paragrafen, avgiftsförordningen, har rätt att ta ut avgifter för utlämnande av elektroniska handlingar.

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionstyrelsen**Förslag till beslut**

Regionstyrelsens arbetskommitté föreslår regionstyrelsen besluta att föreslå regionfullmäktige besluta att

- kostnad för handlingar som utlämnas i elektronisk form får tas ut av beställaren
- avgiftens storlek är 50 kronor för 10 sidor och 2 kronor för varje sida därutöver. Med sida menas motsvarande A4-sida i pappersform
- regionfullmäktiges beslut från 2012 med revidering 2019 ändras i enlighet med förslag i ovanstående punkt

Beslutsunderlag

- Beslutsförslag Beslut om avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar
- Avgiftsförordning 1991-191
- Dom Högsta förvaltningsdomstolen

Expedieras till

Britt-Inger Pettersson, Regionservice
Anders Hammarsten, Regionkontoret
Ann-Cristin Lindström, Regionkontoret

Paragrafen är justerad

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionkontoret

Välj verksamhetsområde
Anders Hammarsten
Arkivarie

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2023-02-23	RS211043

Regionstyrelsen

Beslutsförslag Beslut om avgifter för avskrifter och kopior av allmänna handlingar

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige besluta att

- kostnad för handlingar som utlämnas i elektronisk form får tas ut av beställaren.
- avgiftens storlek är 50 kronor för 10 sidor och 2 kronor för varje sida därutöver. Med sida menas motsvarande A4-sida i pappersform
- regionfullmäktiges beslut från 2012 med revidering 2019 ändras i enlighet med förslag i ovanstående punkt

Sammanfattning

Det blir allt vanligare att den enskilde efterfrågar utlämnande av allmänna handlingar i form av elektroniska filer som bifogas ett e-postmeddelande. På samma sätt som för allmänna handlingar i pappersform har Region Hallands myndigheter rätt att ta ut en kostnad av den enskilde för utlämnandet.

Regionkontoret menar att det är rimligt att en avgift med belopp och reglering motsvarande lydelse i avgiftsförordningen (1992:191), 16:e paragrafen, även tas ut vid utlämnande av elektroniska handlingar.

Av avgiftsförordningen framgår att om det är förenligt med myndighetens uppgift, och om tjänsten är av tillfällig natur eller mindre omfattning, får

myndigheten tillhandahålla automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift (4:e paragrafen). Av samma förordning, 5:e paragrafen, framgår att myndighet själv får besluta om storleken på avgiften upp till full kostnadstäckning.

Rättspraxis (t.ex. Högsta förvaltningsdomstolen, 2013, ref. 21) visar att en myndighet med stöd av 4:e paragrafen, avgiftsförordningen, har rätt att ta ut avgifter för utlämnande av elektroniska handlingar.

Bakgrund

Regionfullmäktige i Region Halland fattade den 11 april 2012, § 33, beslut om avgifter för kopior och avskrifter av allmänna handlingar. Sedan dess har det blivit allt vanligare att den som hos Region Halland beställer kopior och avskrifter av allmänna handlingar önskar att handlingen¹ ska lämnas ut i elektronisk form.

Att handlingen lämnas ut i elektronisk form betyder att den sänds som bilaga till ett e-postmeddelande i ett elektroniskt format som överensstämmer med eller ligger mycket nära det utseende som handlingen skulle ha haft om det skickades i pappersform. Det är vad som sker då en handling på papper skannas till ett elektroniskt format, vanligen pdf-format, som kan återges i de flesta operativsystem.

Konsekvensbeskrivning

Inga konsekvenser förutses ur ett jämställdhetsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ekonomiska konsekvenser med anledning av beslutet.

¹ Här används begreppet *handling*, eftersom den elektroniskt fixerade informationen inte kan jämföras med kopia eller avskrift i pappersformat

Regionkontoret

Cristine Karlsson
Tf regiondirektör

Henrik Lundahl
Kanslichef

Bilaga:

Avgiftsförordningen (1991:191)
Högsta förvaltningsdomstolen 2013, ref. 21

Styrelsens/nämndens beslut delges

Britt-Inger Pettersson, RGS
Anders Hammarsten, RK
Ann-Cristin Lindström, RK

Avgiftsförordning (1992:191)

t.o.m. SFS 2018:1544 SFS nr: 1992:191

Departement/myndighet: Finansdepartementet BA ToT

Utfärdad: 1992-04-23

Ändrad: t.o.m. SFS 2018:1544

Övrig text: Rättelseblad 2011:216 har iakttagits.

Ändringsregister: [SFSR \(Regeringskansliet\)](#)

Källa: [Fulltext \(Regeringskansliet\)](#)

Innehåll:

- [Övergångsbestämmelser](#)

Förordningens tillämpningsområde

1 § I denna förordning finns bestämmelser i anslutning till 3 kap. 4, 6 och 7 §§ budgetlagen (2011:203).

Förordning (2011:216).

1 a § Förordningen gäller för myndigheter under regeringen.

För affärsverken gäller endast 3 § och 5 § första stycket samt 15-25 §§. Förordning (2011:216).

2 § Förordningen skall tillämpas om inte något annat följer av en annan förordning eller av ett särskilt beslut av regeringen.

Förordning (1996:1196).

Rätten att ta ut avgifter

3 § En myndighet får ta ut avgifter för varor och tjänster som den tillhandahåller bara om det följer av en lag eller förordning eller av ett särskilt beslut av regeringen.

4 § En myndighet får, om det är förenligt med myndighetens uppgift enligt lag, instruktion eller annan förordning, mot avgift tillhandahålla

1. tidskrifter och andra publikationer,
2. informations- och kursmaterial,
3. konferenser och kurser,
4. rådgivning och annan liknande service,
5. lokaler,
6. utrustning,
7. offentlig inköps- och resurssamordning,
8. automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift,
9. upplysningar per telefon, om denna service går utöver myndighetens serviceskyldighet enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) och förvaltningslagen (2017:900), och
10. tjänsteexport.

Varor och tjänster enligt första stycket får tillhandahållas bara om verksamheten är av tillfällig natur eller av mindre omfattning. Förordning (2018:956).

Beslut om storleken på avgifter, samråd m.m.

5 § En myndighet får bestämma storleken på andra avgifter än de som avses i 4 § endast efter särskilt bemyndigande från regeringen.

Om inte regeringen har föreskrivit något annat, ska avgifter beräknas så att de helt täcker verksamhetens kostnader (full kostnadstäckning).

För avgifter som tas ut enligt 4 § första stycket 1-9 får myndigheten själv, upp till full kostnadstäckning, besluta om storleken på avgifterna om inte regeringen har föreskrivit något annat. Förordning (2014:1432).

6 § Har upphävts genom förordning (2011:216).

7 § Myndigheten ska vart tredje år samråda med Ekonomistyrningsverket om de avgifter som myndigheten tar ut.

Samråd ska även genomföras om myndigheten avser att väsentligt förändra en avgift eller ta ut en ny avgift.

Om det finns särskilda skäl får Ekonomistyrningsverket medge undantag från samrådsskyldigheten. Förordning (2018:1544).

8 § Myndigheten skall på begäran av Ekonomistyrningsverket lämna uppgifter om de varor och tjänster som myndigheten tar ut avgifter för. Förordning (1998:435).

Förfarandet vid uttag av vissa ansökningsavgifter

9 § Bestämmelserna i 10-14 §§ gäller, när det är särskilt föreskrivet, avgifter som statliga myndigheter skall ta ut för prövning av ärenden.

10 § Föreskrivna avgiftsklasser motsvarar följande belopp:

Avgiftsklass	Avgift kronor
1	250
2	700
3	1 350
4	2 300
5	3 700
6	5 700
7	8 500
8	12 700
9	19 000
10	38 000

Myndigheten ska regelbundet se över att rätt avgiftsklass tillämpas för myndighetens ansökningsavgifter och meddela regeringen när det finns behov av att byta avgiftsklass. Förordning (2014:1432).

11 § Avgiften ska betalas när ansökan ges in. Om inte detta sker ska sökanden föreläggas att betala avgiften inom en viss tid. Ett sådant föreläggande får sändas till sökanden med post eller förmedlas på annat lämpligt sätt. Följs inte föreläggandet ska ansökan avvisas. Sökanden ska upplysas om detta i föreläggandet.

Om sökanden är en myndighet som ger in ett stort antal ansökningar, får den myndighet som ansökan ges in till göra undantag från kravet att avgiften ska betalas när ansökan ges in. Om det finns synnerliga skäl får myndigheten även i andra fall göra sådant undantag. Förordning (2011:216).

12 § Ansökningsavgift skall betalas för varje avgiftsbelagt ärende som en ansökan avser.

13 § En myndighet får, om det finns särskilda skäl, betala tillbaka hela eller en del av ansökningsavgiften.

14 § En myndighets beslut om ansökningsavgift får överklagas i samma ordning som gäller för det ärende ansökan avser. Om andra beslut i ärendet inte kan överklagas får beslut om ansökningsavgift överklagas till Skatteverket. Verkets beslut får inte överklagas. Förordning (2003:956).

Avgifter för kopior, bevis och registerutdrag m. m.

15 § En myndighet ska ta ut en avgift enligt bestämmelserna i 16-22 §§ för att den efter särskild begäran lämnar ut

1. kopia eller avskrift av allmän handling,
2. utskrift av upptagning för automatisk databehandling,
3. kopia av video- eller ljudbandsupptagning eller utskrift av ljudbandsupptagning, eller
4. sådana bevis och registerutdrag som avses i 20 §.

När en avgift tas ut ska myndigheten samtidigt ta ut ersättning för kostnaden för att sända den begärda handlingen eller kopian till mottagaren. Förordning (2018:1544).

16 § Om en beställning omfattar tio sidor eller mer, skall avgift tas ut för kopior av allmänna handlingar och för utskrifter av upptagningar för automatisk databehandling enligt 15 § 1 och 2.

Avgiften för en beställning av tio sidor är 50 kronor. För varje sida därutöver är avgiften 2 kronor.

Myndigheten får besluta om undantag från första och andra styckena om det finns särskilda skäl.

Första -- tredje stycket gäller även när en handling sänds till beställaren via telefax. Förordning (1995:687).

17 § Avgiften för avskrift av allmän handling enligt 15 § 1 eller för utskrift av ljudbandsupptagning enligt 15 § 3 är 125 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme.

Avgiften för kopia av videobandsupptagning enligt 15 § 3 är 600 kronor per band.

Avgiften för kopia av ljudbandsupptagning enligt 15 § 3 är 120 kronor per band. Förordning (2011:216).

18 § Om en myndighet enligt en särskild föreskrift ska framställa bestyrkta avskrifter eller kopior av handlingar som getts in, ska avgift tas ut med 125 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme för framställningen av avskrift och med 2 kronor för varje framställd kopia, dock lägst 50 kronor.
Förordning (2011:216).

19 § Vid beställning av kopia bestäms avgiften efter det antal sidor som fordras för att utföra beställningen med den utrustningen som myndigheten normalt använder för sådant ändamål.

20 § När det är särskilt föreskrivet att avgift för bevis eller registerutdrag ska tas ut efter viss avgiftsklass i denna förordning gäller följande belopp:

Avgiftsklass	Avgift kronor
A	180
B	360
C	800

Förordning (2011:216).

21 § Staten är fri från sådana avgifter som avses i 15 §.

Misstänkta och deras försvarare samt målsägande och målsägandebiträden är fria från avgift för ett exemplar av kopia eller avskrift av protokoll eller anteckning vid förundersökning eller annan motsvarande utredning av Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Tullverket, Kustbevakningen eller en åklagarmyndighet.

I rättshjälpslagen (1996:1619) finns bestämmelser om avgiftsfrihet i vissa fall för den som har beviljats rättshjälp.

Parter i mål och ärenden, sådana målsägande i brottmål som inte för talan samt offentliga försvarare och målsägandebiträden är fria från avgift för dom, utslag, slutligt beslut, protokoll i ärende om testamentsvittnesförhör eller sjöförklaring eller protokoll som innefattar slutligt beslut och för bevis om edgång eller försäkran. Avgift ska inte heller tas ut för utskrift av skiljaktig mening, som lämnas ut samtidigt med en dom eller ett slutligt beslut, för skriftligt besked om beslut i en ersättningsfråga till den som i ett mål eller ärende begär ersättning av allmänna medel eller för beslut i fråga om häktning.

Den som enligt fjärde stycket har rätt att få ett exemplar utan avgift kan endast om det finns särskilda skäl avgiftsfritt få ut ytterligare exemplar.
Förordning (2014:1195).

22 § I förordningen (2003:234) om tiden för tillhandahållande av domar och beslut, m.m. finns bestämmelser om hur avgiftsbelagda handlingar ska lämnas ut.
Förordning (2011:216).

23 § Om någon anser att den avgift som en myndighet tagit ut av honom enligt 15 § är oriktig får han, inom 30 dagar efter den dag då avgiften betalades, hos myndigheten begära ett särskilt skriftligt beslut om avgiften.

24 § Ett särskilt beslut enligt 23 § får överklagas hos Skatteverket. Verkets beslut får inte överklagas.
Förordning (2003:956).

Rätten att disponera avgiftsinkomster

25 § En myndighet får disponera avgiftsinkomster endast efter ett särskilt bemyndigande.

Myndigheten får dock disponera sådana avgiftsinkomster som avses i 4 och 15 §§. Förordning (1996:1196).

25 a § En myndighet som får disponera inkomster från avgiftsbelagd verksamhet ska balansera räkenskapsårets resultat i ny räkning.

Om det ackumulerade överskottet uppgår till mer än 10 procent av den avgiftsbelagda verksamhetens omsättning under räkenskapsåret, ska myndigheten lämna ett förslag till regeringen om hur hela överskottet ska disponeras.

Har det uppkommit ett underskott i avgiftsbelagd verksamhet som inte täcks av ett balanserat överskott från tidigare räkenskapsår, ska myndigheten lämna ett förslag till regeringen om hur underskottet ska täckas.
Förordning (2014:1432).

25 b § En myndighet som redovisar belastande avgifter i en offentlighetslig verksamhet med bestämt ekonomiskt mål mot en inkomsttitel ska meddela regeringen om det ackumulerade över- eller underuttaget i den verksamheten uppgår till mer än 10 procent av de avgiftsintäkterna under räkenskapsåret.
Förordning (2014:1432).

26 § Inkomster från avgiftsbelagd verksamhet, som en myndighet inte får disponera enligt 25 §, skall tillföras statens centralkonto i Riksbanken och redovisas under den inkomsttitel på statsbudgeten som regeringen bestämmer.
Förordning (2006:1101).

27 § Har upphävts genom förordning (1999:899).

28 § Har upphävts genom förordning (1999:899).

29 § Har upphävts genom förordning (1999:899).

30 § Har upphävts genom förordning (1999:899).

Indrivning

30 a § För sådana avgifter som avses i 9 och 15 §§ gäller följande.

Indrivning ska begäras för en avgift som inte har betalats in i rätt tid. Indrivning behöver dock inte begäras för en fordran som understiger 100 kronor om indrivning inte krävs från allmän synpunkt.

Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. och i indrivningsförordningen (1993:1229). Vid indrivning får verkställighet enligt utsködningsbalken ske. Överklagande av beslut inverkar inte på skyldigheten att betala avgiften.

Förordning (2011:216).

Tillämpningsföreskrifter

31 § Ekonomistyrningsverket får meddela de föreskrifter som behövs för tillämpningen av denna förordning.

Förordning (1998:435).

Övergångsbestämmelser

1992:191

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1992.

Genom förordningen upphävs expeditionskungörelsen (1964:618), stämpelförordningen (1964:619) och ersättningsförordningen (1991:354).

Expeditionskungörelsens bestämmelser gäller fortfarande i fråga om framställningar som gjorts före ikraftträdandet i ärenden upptagna i kungörelsens bilaga, avdelning II.

En myndighet som ännu inte skall lämna en årsredovisning till regeringen enligt förordningen (1993:134) om myndigheters årsredovisning och anslagsframställning skall foga uppgifter enligt 29 och 30 §§ till sitt årsbokslut.

Förordning (1993:431).

1995:687

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1995.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om framställningar som gjorts före ikraftträdandet.

1997:629

1. Denna förordning träder i kraft den 1 december 1997.
2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande om allmän rättshjälp har beviljats enligt rättshjälpslagen (1972:429).

2003:956

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2004. Äldre föreskrifter i 14 och 24 §§ gäller fortfarande för Riksskatteverkets beslut.

Målnummer:	5688-12	Avdelning:
Avgörandedatum:	2013-04-29	
Rubrik:	En tingsrätts beslut om avgift för utlämnande av allmän handling i elektronisk form har ansetts vara ett sådant administrativt beslut som kan överklagas hos Domstolsverket.	
Lagrum:	<ul style="list-style-type: none">• 4 § avgiftsförordningen (1992:191)• 59 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion	
Rättsfall:	RÅ 2003 ref. 87	

REFERAT

Tredje Statsmakten Media AB (bolaget) begärde vid Södertörns tingsrätt att få ut ett förundersökningsprotokoll omfattande 2 400 sidor i elektronisk form. Tingsrätten lämnade ut protokollet överfört på en CD-skiva. För detta tog tingsrätten ut en avgift om 4 840 kr vilket beloppsmässigt motsvarade den avgift som skulle ha tagits ut för papperskopior. Bolaget betalade avgiften och begärde sedan ett särskilt skriftligt beslut med redovisning av grunden för avgiften. Av tingsrättens skriftliga beslut den 21 september 2010 framgick att avgiften debiterats med stöd av 4 § avgiftsförordningen (1992:191).

Bolaget överklagade tingsrättens beslut - i enlighet med lämnad besvärshänvisning - till Skatteverket. I beslut den 10 november 2010 avvisade verket överklagandet på den grunden att det inte finns någon bestämmelse som innebär att beslut enligt 4 § avgiftsförordningen får överklagas till verket.

Bolaget överklagade Skatteverkets beslut hos Förvaltningsrätten i Stockholm som i dom den 17 december 2010 (mål nr 46996-10) avslog överklagandet.

Sedan bolaget överklagat förvaltningsrättens dom beslutade Kammarrätten i Stockholm den 9 mars 2011 att inte meddela prövningstillstånd (mål nr 173-11).

Bolaget överklagade kammarrättens beslut till Högsta förvaltningsdomstolen, som i beslut den 29 juni 2012 upphävde kammarrättens beslut och meddelade bolaget prövningstillstånd för prövning i kammarrätten. Högsta förvaltningsdomstolen, som tagit in yttrande från Skatteverket och Domstolsverket, anförde att det saknas vägledande avgöranden i rättspraxis beträffande frågan om och i så fall i vilken ordning ett beslut fattat med stöd av 4 § avgiftsförordningen kan överklagas.

Kammarrätten i Stockholm (2012-09-17, Silfverhjelms, Bohlin, referent, Otte Widgren) yttrade: Avgiftsförordningen - I avgiftsförordningen finns bestämmelser om när en myndighet får eller ska ta ut avgifter i vissa fall. Enligt 15 § ska en myndighet ta ut avgift för att den enligt särskild begäran lämnar ut bl.a. kopia eller avskrift av allmän handling. I 16-22 §§ regleras närmare hur en sådan avgift ska beräknas. Av 23 § följer att om någon anser att den avgift som en myndighet har tagit ut av honom enligt 15 § är oriktig får han, inom 30 dagar efter den dag då avgiften betalades, hos myndigheten begära ett särskilt skriftligt beslut om avgiften. Ett sådant särskilt beslut får enligt 24 § överklagas hos Skatteverket. Verkets beslut får inte överklagas. - Det finns ingen särskild reglering avseende avgifter när en myndighet på begäran lämnar ut kopior av allmänna handlingar i elektronisk form. Av 4 § följer dock att en myndighet, om det är förenligt med myndighetens uppgift enligt lag, instruktion eller

förordning och verksamheten är av tillfällig natur eller av mindre omfattning, mot avgift får tillhandahålla bl.a. automatisk databehandlingsinformation i annan form än utskrift (första stycket p. 8 och andra stycket). För avgifter som tas ut enligt denna bestämmelse får myndigheten själv, inom ramen för full kostnadstäckning, besluta om grunderna för avgiftssättningen, om inte regeringen har beslutat något annat (5 § andra stycket). Avgiftsförordningen innehåller inga bestämmelser rörande överklagande av beslut som fattats med stöd av 4 §. - Frågan i målet är om och i så fall i vilken ordning tingsrättens beslut att ta ut avgift för utlämnande av kopior av allmänna handlingar i elektronisk form kan överklagas. - Är beslutet överklagbart enligt avgiftsförordningen? - Kammarrätten tar först ställning till om tingsrättens beslut är överklagbart enligt avgiftsförordningen. - Enligt kammarrättens mening ger inte 15 § avgiftsförordningen en myndighet rätt att ta ut avgift när myndigheten på begäran lämnar ut kopior av allmänna handlingar i elektronisk form. Däremot bör en sådan möjlighet finnas med stöd av den bestämmelse som tingsrätten har grundat sitt beslut på, dvs. 4 § (se även SOU 2010:4 s. 346-350). - Avgiftsförordningen innehåller inte några bestämmelser rörande överklagande av beslut som har fattats med stöd av 4 §. Tingsrättens beslut är följaktligen inte överklagbart enligt avgiftsförordningen. - Är beslutet överklagbart enligt förvaltningslagen? - Den fråga som kammarrätten härefter har att ta ställning till är om tingsrättens beslut är överklagbart enligt förvaltningslagen (1986:223). - I 1 § förvaltningslagen stadgas bl.a. att lagen gäller domstolens handläggning av förvaltningsärenden. Tingsrättens beslut om avgift faller utanför tingsrättens rättsvårdande verksamhet och skiljer sig till sin natur inte från åtskilliga kategorier av ärenden hos förvaltningsmyndigheterna. Kammarrätten finner således att beslutet är en form av en sådan handläggning av förvaltningsärende i domstol som avses i 1 § förvaltningslagen. Denna lag är därför tillämplig i målet. - Av 22 § framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom emot och beslutet kan överklagas. Det står klart att tingsrättens beslut angår bolaget och att beslutet har gått bolaget emot. Frågan är således om beslutet kan överklagas. - I praxis har uppställts vissa minimikrav på ett besluts kvalitet för att överprövning ska kunna ske. Endast beslut som är ägnade att i inte alltför ringa mån påverka någons personliga eller ekonomiska situation är överklagbara (se bl.a. RÅ 2003 ref. 87). - En myndighet har ingen skyldighet att lämna ut kopior av allmänna handlingar i elektronisk form. Tingsrätten har dock i det aktuella fallet själv valt att lämna ut handlingar på sådant sätt och har tagit ut en avgift för detta. Enligt kammarrättens mening påverkar beslutet om avgift bolagets ekonomiska situation i inte alltför ringa mån. Beslutet är därför av sådan karaktär att det går att överklaga enligt förvaltningslagen, såvida inte förvaltningslagen av någon annan anledning inte ska tillämpas. - Är beslutet överklagbart enligt förordningen med tingsrättsinstruktion? - I 3 § första stycket förvaltningslagen stadgas att om en annan lag eller en förordning innehåller någon bestämmelse som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen. En sådan bestämmelse - med ett innehåll som alltså avviker från de generella regler som förvaltningslagen innehåller - finns i 59 § förordningen (1996:381) med tingsrättsinstruktion. - Enligt den bestämmelsen får tingsrättens beslut i andra administrativa ärenden än anställningsärenden överklagas hos Domstolsverket, om inte något annat är föreskrivet. Enligt kammarrättens bedömning bör en tingsrätts beslut att ta ut avgift för utlämnande av kopior av allmänna handlingar i elektronisk form falla in under begreppet "administrativt ärende". - Av detta följer att tingsrättens beslut är överklagbart enligt förordningen med tingsrättsinstruktion. Beslutet ska därför överklagas hos Domstolsverket och inte enligt reglerna i förvaltningslagen. - Sammanfattning - Kammarrätten konstaterar sammanfattningsvis att tingsrättens beslut inte går att överklaga till Skatteverket. Förvaltningsrätten har därför haft fog för sitt avgörande och bolagets överklagande ska avslås. - Kammarrätten avslår överklagandet.

Bolaget överklagade kammarrättens dom och yrkade i första hand att Högsta förvaltningsdomstolen skulle fastslå att tingsrättens beslut om avgift ska överklagas hos allmän förvaltningsdomstol och i andra hand att överklagandet ska göras hos Skatteverket i enlighet med den ursprungliga

överklagandehänvisningen från tingsrätten. Bolaget anförde bl.a. följande. Domstolsverket har i yttrandet till Högsta förvaltningsdomstolen i mål nr 1973-11 anført flera skäl som talar för att det är allmän förvaltningsdomstol som ska pröva överklaganden i dessa fall. Därtill kommer att det är olämpligt att Domstolsverket ska överpröva beslut som fattats enligt verkets egna rekommendationer.

Högsta förvaltningsdomstolen (Jermsten, Nord, Saldén Enérus, Silfverberg, Bull) yttrade:

Skälen för avgörandet

Högsta förvaltningsdomstolen gör samma bedömning som kammarrätten. Överklagandet ska således avslås.

Högsta förvaltningsdomstolens avgörande

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Mål nr 5688-12, föredragande C. Berglund

Sökord: Överklagbarhet

Litteratur: SOU 2010:4 s. 346-350
